

CEETO DOSEŽKI & USPEŠNE ZGODBE

Zbirka dosežkov in uspešnih zgodb je rezultat izvajanja projekta CEETO Srednje Evrope: orodje za varstvo narave.

Interreg
CENTRAL EUROPE

CEETO

European Union
European Regional
Development Fund

O PROJEKTU CEETO IN BROŠURI

Namen projekta ***Ekoturizem Srednje Evrope: orodje za varstvo narave*** je uvedba inovativnega sistema za upravljanje turizma, ki temelji na participativnem pristopu in načelih Evropske listine o trajnostnem turizmu v zavarovanih območjih (ang. European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas). Med izvajanjem projekta CEETO smo usvojili različna znanja s področja trajnostnega turizma v zavarovanih območjih, navedena v nadaljevanju.

POMEN TRAJNOSTNEGA TURIZMA

Po eni strani smo s pomočjo obsežnega vprašalnika zbrali različna mnenja upravljavcev zavarovanih območij in lokalnih skupnosti o pomenu trajnostnega turizma.

Trajnostni turizem pojmuje kot orodje, ki lahko veliko prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti ter rastlinskih in živalskih vrst v zavarovanem območju, ter kot orodje z velikim potencialom za širjenje informacij.

Po mnenju strokovnjakov je trajnostni turizem koristen ne le na področju varstva okolja, ampak tudi za lokalne skupnosti, in sicer kot vir prihodka za ponudnike storitev, vir zaposlitvenih priložnosti za ranljivejše skupine ter vir raznolikih zaposlitev na podeželju.

CEETO USPEŠNE ZGODBE

Po drugi strani je bil projekt CEETO priložnost za testiranje različnih praks trajnostnega turizma na območju Nature 2000 in evropskih zavarovanih območij.

V brošuri lahko preberete osem uspešnih zgodb, ki obravnavajo različne teme in prikazujejo različne rešitve, pomembne za trajnostno upravljanje turizma.

UPORABEN VIR ZNANJA

Poleg navedenega je projekt CEETO različnim strokovnjakom trajnostnega turizma ponudil tudi priložnost diskusije in izmenjave znanj. Povzetki razprav so zbrani v tej brošuri in so namenjeni kot pomoč pri upravljanju turizma na bolj trajnosten način.

KREPITEV PARTICIPATIVNEGA PRISTOPA S POMOČJO METODE “SAINT GALLEN”

DEŽELNI PARK DELTE REKE PAD, BENEČIJA, ITALIJA

► **OPIS PARKA** Park varuje najobširnejše močvirnato območje v Italiji in predstavlja enega izmed najpomembnejših rezervatov v Evropi. Nekatere ptice tu gnezdijo, druge prezimujejo. V parku se naravno okolje prepleta z obdelovalnimi površinami in gosto poseljenimi območji.

► **IZZIV** Ena težava je bila povezana s pomanjkanjem sodelovanja med lokalnimi deležniki pri skupnem razvoju predlogov za trajnostni razvoj turizma, druga pa s povečanimi turističnimi tokovi (sezonsko prilagajanje) na posamezna območja parka v času turistične sezone.

► **REŠITEV** V parku so želeli povečati udeležbo in sodelovanje lokalnih deležnikov pri oblikovanju turistične ponudbe, zato so se odločili za vzpostavitev participativnega pristopa. Tako je bil 2. julija 2019 potrjen 5-letni akcijski načrt za razvoj trajnostnega turizma. Načrt je bil pripravljen skladno z načeli trajnostnega razvoja. S ciljem podaljšanja turistične sezone in promocije t. i. skritih koticov so pričeli z novimi komunikacijskimi pristopi in izobraževanju zaposlenih v informacijskih centrih.

Metoda “Saint Gallen” je bila po korakih izvedena na 8 dogodkih, na katerih je sodelovalo 39 deležnikov. Deležniki, združeni v fokusne skupine, so oblikovali tematske karte, na katerih so bile predstavljene makro (daljše) poti in mikro poti (krajše poti, lokalni izleti) obiskovalcev parka. Rezultati posvetovanj so omogočili identifikacijo poti, ki jih opravijo obiskovalci v parku, ter načrtovanje aktivnosti, ki so v skladu s 5-letnim akcijskim načrtom razvoja trajnostnega turizma.

VZPOSTAVITEV NOVIH OBLIK OBISKOVANJA PARKA IN PRAVIL PARKIRANJA

NARODNI PARK APPENNINO TOSCO-EMILIANO, ITALIJA

► **OPIS PARKA** Park je bil ustanovljen leta 1997. Razprostira se med Emilijo in Toskano, čez glavni gorski greben, ki se dviguje do 2120 m nadmorske višine (gora Monte Cusna). Obdajajo ga travniki, borovničevje, bukovi gozdovi in iglavci, globoke doline s hudourniki, gorska jezera in dragocena šotna barja.

► **IZZIV** Obiskovalci običajno obišejo park z osebnimi avtomobili, zaradi česar nastajajo zastoji na cestah, primanjkuje prostih parkirnih mest ter onesnaženost okolja je povečana zaradi izpušnih plinov in hrupa. Poleg tega zastoji na cestah ovirajo dostop reševalnih vozil. Nepoznavanje značilnosti parka pa vodi do nezadostnega spoštovanja njegovih naravnih vrednot.

► **REŠITEV** Da bi spodbudili trajnostne oblike mobilnosti, je upravljavec parka, v sodelovanju z občino Corniglio, v času poletne sezone (2019) vzpostavil brezplačni avtobusni prevoz. Na avtobusu je bil lokalni vodnik, ki je obiskovalcem nudil informacije o parku in tako skrbel za ozaveščenost o posebnostih in občutljivosti tega območja.

V času brezplačnega avtobusnega prevoza je bila cesta med mestoma Cancelli in Lagoni odprta le za nemotorizirana vozila, sprehajalce in obiskovalce s konji. Dostop z avtomobilom je bil dovoljen le do 10. ure z možnostjo brezplačnega parkiranja. Hkrati sta bila tudi na območju gore Pietra di Bismantova vzpostavljena avtobusni prevoz in zaprtje ceste.

IDENTIFIKACIJA PROFILA OBISKOVACEV S POMOČJO UMETNE INTELIIGENCE

NARAVNI REZERVAT SALSE DI NIRANO, ITALIJA

► **OPIS PARKA** Naravni rezervat je bil ustanovljen leta 1982 kot prvi regijski rezervat v regiji Emilija - Romanja. Nahaja se na območju (nižjih) Apeninov in varuje največji sistem blatnih vulkanov v regiji. Pokrajina, ki spominja na površino Lune, meri 20 hektarjev.

► **IZZIV** Obiskovalci niso imeli zadostnega znanja o zaščitenem območju in pravilih obnašanja, zaradi česar se je pojavljalo neprimerno vedenje in nespoštovanje naravnih danosti območja. Poleg tega je imel tudi upravljavec parka pomanjkljivo znanje o profilu obiskovalcev (število obiskovalcev, izvor, znanje, ki ga imajo o zavarovanem območju, način prevoza).

► **REŠITEV** Vzpostavljen je bil sistem za video analizo (VCA sistem), opremljen s tremi video nadzornimi kamerami in povezan s procesorjem na osnovi umetne inteligence. Postavljen je bil znotraj zavarovanega območja (cona A) in namenjen zbiranju podatkov o:

- a. številu obiskovalcev (glede na prevozno sredstvo);
- b. številu avtomobilov (glede na smer potovanja);
- c. številu kršiteljev oz. nedovoljenih prehodov skozi ograjo (ločeno za ljudi in živali) z video posnetki dogodkov;
- d. pogostosti rabe sprehajalnih poti (prikaz na zemljevidu na podlagi toplotne zaznave);
- e. razvoju pokrajine in morfologiji blatnih vulkanov (prikaz s časovnim zamikom video sekvenc).

Podatki, ki jih ponuja ta sistem, omogočajo parku analizo števila obiskovalcev, njihovo obnašanje ter pripravo aktivnosti, s katerimi bodo obiskovalcem zagotovili ustrezne informacije o pravilih obnašanja.

USMERJANJE OBISKOVALCEV NA OBSTOJEČE SMUČARSKÉ POTI

NARAVNI PARK SÖLKTÄLER, AVSTRIJA

► **OPIS PARKA** Park se nahaja na območju masiva Nizkih Tur in zajema 28.800 ha gorskih pokrajin z nadmorsko višino med 694 in 2747 metri. Pozimi je to območje privlačno za turno smučanje.

► **IZZIV** Turno smučanje je šport, ki se v zadnjem času hitro razvija. Veliko turnih smučarjev odkriva in javno objavlja nove poti. Z novimi potmi, tudi znotraj parka, pa se krčijo območja z zatočišči divjih živali, ki so ključnega pomena za njihovo preživetje v zimskem času.

► **REŠITEV** Z analizo vpisnih knjig za obdobje enega leta so ugotovili, kateri vrhovi so v zimskem času še posebej privlačni. Upravlavec parka je nato izdelal brošuro, kjer so bili natančno predstavljeni samo »stare«, torej obstoječe, smučarske poti in območja z zatočišči divjih živali, na katera obiskovalci ne smejo vstopati in jih oglaševati.

Na večino teh območij je vstop prepovedan, pri tem pa naj bi obiskovalci pravila spoštovali prostovoljno. Številne informacije o divjih živalih, njihovih zimskih habitatih in boju za preživetje v zimskem času naj bi ustvarile splošno vedenje o njihovih življenjskih potrebah. S takim načinom turne smučarje spodbujajo k spoštovanju območij, kjer se nahajajo zatočišča divjih živali.

Uspešnost teh aktivnosti je mogoče preveriti s ponovno analizo vpisnih knjig, spremljanjem sledi smuči in monitoringom ogroženih živalskih vrst na teh območjih (rušavec, belka).

VZPOSTAVITEV PROFILA OBISKOVALCEV S POMOČJO INTERVJUJEV

UNESCOV BIOSFERNI REZERVAT SALZBURGER LUNGAU, AVSTRIJA

▶ **OPIS PARKA** Leta 2012 je bil Salzburger Lungau, skupaj s koroškim gorovjem Nock, poimenovan kot Unescov biosefni rezervat. Lungau leži na južnem predelu Salzburga in obsega 102.000 ha gorske pokrajine s številnimi gorskimi jezeri. Mesto se ponaša s tradicionalno arhitekturo ter manjšimi kmetijami, med katerimi so tudi ekološke.

▶ **IZZIV** Upravljavca parka ni imel podatkov o obiskovalcih območja v okolici jezera Prebersee, kot so na primer motiv obiska, vrsta prevoznega sredstva, s katerim so prispeli na destinacijo, ter njihova stopnja znanja o samem jezeru in celotnem rezervatu.

▶ **REŠITEV** Izvedena je bila raziskava, ki je temeljila na intervjujih z obiskovalci območja jezera Prebersee. Njen namen je bil ugotoviti značilnosti obiskovalcev, njihove motive za obisk in stopnjo ozaveščenosti.

Potekala je na podlagi vnaprej dogovorjenega termina izvajanja intervjujev in med naključno izbranimi obiskovalci. S pomočjo intervjujev so ugotavljali:

- a. *mobilnost*: izbiro prevoznega sredstva, razloge za uporabo ali neuporabo javnega prevoza, poznavanje poteka avtobusnih povezav in pripravljenost za uporabo javnega prevoza ter morebitne predloge izboljšav;
- b. *naravne vrednote*: stopnjo ozaveščenosti in znanja o biosfernem rezervatu ter njegovem pomenu in zadovoljstvo s kakovostjo pridobljenih informacij;
- c. *profil obiskovalca*: starost, spol, kraj bivanja, trajanje obiska in način obiska (sam, v paru, s prijatelji, družino idr.) ter število obiskov zavarovanega območja.

VPLIV NA BOLJ ODGOVORNO RAVNANJE OBISKOVACEV

UNESCOV BIOSFERNI REZERVAT JUGOVZHODNI RÜGEN, NEMČIJA

► **OPIS PARKA** Park je vpisan na Unescov seznam od leta 1991. Za obalni del, ki pripada območju Mecklenburg - Predpomorjanskega, so značilni številni polotoki in rti s širokimi peščnimi plažami in skalnatimi klifi.

► **IZZIV** Upravljavca parka in lokalni deležniki so ugotovili, da imajo obiskovalci premalo znanja o naravnih danostih območja, zaradi česar je prihajalo do neprimerne vedenja in nespoštovanja pravil obnašanja v parku.

► **REŠITEV** Težava s pomanjkanjem znanja obiskovalcev je bila rešena z vzpostavitvijo avdio vodnika za pohodniško območje Zicker Berge. Avdio vodnik je nudil obiskovalcem informacije in zgodbe lokalnih deležnikov v angleškem in nemškem jeziku.

Napisane zgodbe so bile prevedene v angleški in nemški jezik, posneli so jih materni govorniki. Avdio vodnik je poleg tega vključeval tudi fotografije s krajšimi opisi, do katerih so lahko obiskovalci dostopali z internetno povezavo ali brez nje (možnost prenosa), v aplikaciji za pametne telefone »izi.TRAVEL« ali direktno na spletni strani. V primeru, ko je imel obiskovalec vključen sistem za GPS sledenje, je aplikacija omogočala samodejno predvajanje.

Da bi se uporaba avdio vodnika razširila, so izvedli promocijsko akcijo s sporočili za javnost (na spletni strani parka), s članki, QR kodami, ki so usmerjale na aplikacijo »iziTRAVEL«, in z izdelavo razglednic.

MONITORING STANJA OKOLJA IN NARAVE NA NAJBOLJ OBISKANEM OBMOČJU

NARAVNI PARK MEDVEDNICA, HRVAŠKA

▶ **OPIS PARKA** Naravni park Medvednica je bil ustanovljen leta 1981 in se nahaja v bližini Zagreba. Meri 17.938 ha in obsega različne gozdove, travnike in številne gorske potoke. Zaradi mednarodno poznanelega smučišča beležijo največ obiskov v zimski sezoni.

▶ **IZZIV** Negativni vplivi na okolje so povezani s povečanim številom turistov v zimski sezoni, predvsem pa v času Svetovnega pokala v alpskem smučanju. Ker obseg in posledice negativnih vplivov niso bili znani, jih je bilo treba raziskati in oceniti.

▶ **REŠITEV** Upravljevec parka je izvedel celovito analizo z namenom ugotavljanja in monitoringa negativnih vplivov turistov na okolje.

Analiza je bila izvedena na podlagi primerjave značilnosti območja smučišča in varovalnega pasu. Kazalniki so bili razdeljeni na:

a. *kazalnike za oceno naravnih vrednot*: zapise o rastlinskih in živalskih vrstah na območju potokov in izvirov, kazalnike biotske raznovrstnosti travnikov ter združbe nevretenčarjev;

b. *okoljske kazalnike*: hidrološke in klimatske podatki ter podatke o prsti.

Monitoring je bil izveden v obdobju pred visoko sezono ter po izvedbi tekmovanja v alpskem smučanju in po končanem obratovanju smučišča.

IZBOLJŠANJE TURISTIČNE PONUDBE IN SOCIO-EKONOMSKI RAZVOJ PO NAČELIH TRAJNOSTI

KRAJINSKI PARK STRUNJAN, SLOVENIJA

► **OPIS PARKA** Park je bil ustanovljen leta 1990. Obsega najdaljši del naravne morske obale v Tržaškem zalivu, najvišji flišni klif na Jadranski obali, najsevernejše soline v Sredozemlju, edino morsko laguno v Sloveniji ter bogato kulturno krajino.

► **IZZIV** Cilj ureditve območja Belvederskih teras je nadzor nad gibanjem obiskovalcev, vzpostavitev smernic za razvoj trajnostnih oblik turizma ter ponudba obiskovalcem takih aktivnosti, ki ne bi bile škodljive za okolje in bi omilile pritisk na zavarovano območje.

► **REŠITEV** Pripravljen je bil razvojni načrt za območje Belvederskih teras, v katerem so bile določene aktivnosti za izboljšanje turistične ponudbe. Prednost turistične ponudbe je bližina zavarovanega območja, zato je bila oblikovana po načelih trajnosti. Aktivnosti vključujejo vzpostavitev eko-zelenega hotela, objekta za glamping, centra dobrega počutja, restavracije, kavarne, območij za piknike, prireditvenega prostora, plaže ter vzpenjače, ki bi povezovala spodnji in zgornji del teras.

Načrt vključuje tudi različne aktivnosti, namenjene ozaveščanju obiskovalcev parka, kot sta vzpostavitev informativne točke z izobraževalnimi in video vsebinami ter igrišče z elementi iz zavarovanega območja.

Park je izvedel strokovni pregled infrastrukture, potrebne za izvedbo razvojnega načrta Belvederskih teras.

CEETO PRIROČNIK USPEŠNIH IN INOVATIVNIH PRAKS TRAJNOSTNEGA TURIZMA

Priročnik prikazuje trenutno stanje ter politike upravljanja trajnostnega turizma v državah, ki sodelujejo v projektu CEETO, načela trajnostnega turizma, priporočila za izvajalce ter številne primere dobrih praks z vsega sveta, s posebnim poudarkom na Evropi.

V priročniku je predstavljena tudi zbirka orodij za načrtovanje, upravljanje in spremljanje turističnega obiska v zavarovanih območjih ter zgodbe o uspehu, povezane z rabo teh orodij v praksi: merjenje števila obiskovalcev, profiliranje, analiza gibanja obiskovalcev idr.

Predstavljene metode so od splošnih vprašalnikov pa do kompleksnejših rešitev, kot so sistemi za video analizo, GPS ali telefonsko sledenje ter analiza podatkovnih baz. Vse te metode so uporabne za pridobivanje temeljnega znanja, potrebnega za načrtovanje razvoja trajnostnega turizma, tako za upravljavce zavarovanih območij kot tudi za oblikovalce politik.

CEETO priročnik je na voljo za prenos v različnih jezikih na CEETO Platformi.

CEETO SMERNICE - KAKO NA ZAVAROVANIH OBMOČJIH RAZVIJATI TRAJNOSTNI TURIZEM

CEETO smernice za razvoj trajnostnega turizma v zavarovanih območjih so zasnovane kot orodje za podporo oblikovalcem politik - na mednarodni, nacionalni in regionalni ravni - pri načrtovanju in upravljanju turizma v zavarovanih območjih in njihovi okolici. Glavni cilj smernic je, da se pri oblikovanju programskih dokumentov povezuje ohranjanje narave z načeli trajnosti ter okoljskimi in socio-ekonomskimi koristmi.

Smernice ponujajo priporočila o tem, kako v razvojne politike vključiti načela trajnostnega turizma. Poleg tega dokument povzema tudi rezultate pilotnih aktivnosti, ki so jih izvajala zavarovana območja, vključena v projekt CEETO in predstavljena v tej brošuri.

Vsebina smernic je razdeljena na tri dele. Prvi del zajema splošne informacije in načela trajnostnega turizma, v drugem delu so podrobno predstavljene pilotne aktivnosti zavarovanih območij, orodja in rezultati, tretji del pa je namenjen priporočilom ter predstavitvi elementov in pristopov, ki so pomembni za razvoj trajnostnega turizma v zavarovanih območjih.

CEETO smernice so na voljo za prenos v različnih jezikih na CEETO Platformi.

CEETO PRIROČNIK - KAKO V ZAVAROVANIH OBMOČJIH UPRAVLJATI TURIZEM NA TRAJNOSTNI NAČIN

CEETO priročnik za trajnostno upravljanje turizma v zavarovanih območjih je operativni dokument, namenjen upravljavcem zavarovanih območij in lokalnim deležnikom.

Priročnik temelji na izkušnjah osmih zavarovanih območij iz Avstrije, Hrvaške, Italije, Nemčije in Slovenije, ki so bile pridobljene pri preizkušanju različnih orodij, namenjenih upravljanju in monitoringu turističnega obiska v zavarovanih območjih. Namen teh orodij je zmanjšanje negativnih vplivov turizma na okolje ter povečanje socialno-ekonomskih koristi, ki jih lahko prinese upravljanje turizma na trajnostni način.

Cilj dokumenta je izboljšanje upravljaljske zmogljivosti zavarovanih območij in lokalnih deležnikov ter trajnostna raba naravnih dobrin.

Priročnik vsebuje:

- a. načela trajnostnega turizma;
- b. korake za vzpostavitev in upravljanje trajnostnega turizma v zavarovanih območjih;
- c. praktične namige in priporočila, kako upravljati proces razvoja trajnostnega turizma v zavarovanih območjih (vključno s participativnim pristopom, komunikacijo in monitoringom);
- d. napotke za uporabo pristopov sodelovanja med zavarovanimi območji in organizatorji potovanj, namenjenih izboljšanju učinkovitosti modelov trajnosti.

Priročnik CEETO je na voljo za prenos v različnih jezikih na CEETO Platformi.

POMAGAJTE NAM SPODBUJATI TRAJNOSTNI TURIZEM

K promociji trajnostnega turizma lahko prispevate z deljenjem brošure popotnikom, prebivalcem zavarovanih območij ter ostalim, ki so povezani s turizmom in varovanjem narave.

FILM “TRAJNOSTNO POTOVANJE”

Film prikazuje zgodbo popotnika, ki se želi izogniti pritiskom vsakdanjega življenja z izbiro drugačne vrste turizma, za katerega verjame, da bo dober tako za naravo kot tudi za ljudi.

Film federacije EUROPARC je bil nagrajen na mednarodnih filmskih festivalih. Dostopen je v petih jezikovnih različicah (v angleščini, francoščini, italijanščini, nemščini in španščini). Za več informacij se lahko obrnete na federacijo EUROPARC - europarc@europarc.org.

LETAKI ZA POPOTNIKE IN LOKALNE SKUPNOSTI

Za popotnike in lokalne skupnosti sta pripravljena različna letaka in ponujata informacije o trajnostnem turizmu ter ozaveščata o njegovem pomenu.

- a. Za popotnike:* Predstavljena so priporočila, kako se odgovorno vesti in prispevati k socio-ekonomskemu razvoju kraja.
- b. Za lokalne skupnosti:* Namen letaka za lokalne skupnosti, ki se nahajajo znotraj ali ob zavarovanih območjih, je krepitev pripadnosti ter predstavitev priporočil za njihovo boljšo promocijo.

VKLJUČITE SE!

Projekt CEETO je postavil temelje za oblikovanje mreže strokovnjakov na območju Evrope, katere cilj sta rast in obstoj tudi po zaključku projekta.

MREŽA CEETO - GRADNJA TRAJNOSTNIH POVEZAV

Mrežo CEETO oblikujejo strokovnjaki s področja trajnostnega turizma in varstva narave. Cilji mreže so ovrednotiti pomen naravne dediščine, prispevati k njenemu ohranjanju in z ustreznim upravljanjem turizma doseči dobro počutje lokalnih skupnosti.

CEETO SPLETNA PLATFORMA - STIČIŠČE STROKOVNJAKOV TRAJNOSTNEGA TURIZMA

Istočasno s CEETO mrežo je bila izdelana tudi spletna platforma. Spletna platforma ponuja prostor, kjer lahko strokovnjaki s področja trajnostnega turizma javno ali zasebno razpravljajo o idejah ter delijo znanje ob podpori drugih članov platforme.

Članstvo v mreži CEETO je enostavno, potrebna je le registracija na spletni platformi CEETO. Po registraciji lahko delite svoje poglede v živahnih razpravah, komentirate objave drugih ali ustvarjate nove. Poleg tega lahko najdete tudi zbirko CEETO rezultatov in številne uporabne mednarodne dokumente o trajnostnem turizmu.

Registracija in uporaba sta brezplačni.

Partnerji projekta CEETO Interreg SE:

Regija Emilija - Romanja – Oddelek za zaščiteni območja, gozdove in gorska območja

Federacija EUROPARC

Unescov biosferni rezervat Salzburger Lungau

Naravni park Sölkktäler

NIMFEA – Združenje za varstvo okolja in narave

Urad za naravni rezervat Jugovzhodni Rügen

Federparchi Italia - Združenje parkov in zavarovanih območij

Regionalni razvojni center Koper

Naravni park Medvednica

Krajinski park Strunjan

WWF ADRIA – Združenje za varstvo narave in ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prispevki fotografij:

Naslovna stran: Obiskovalci na območju jezera Prebersee - Unescov biosferni rezervat Salzburger Lungau.

p.2: Ribiči v Unescovem biosfernem rezervatu Jugovzhodni Rügen - Stephan Woidig.

p.3: Obiskovalci Deželnega parka Delte reke Pad – Kooperativa Atlantide.

p.4: Pogled na Narodni park Appennino Tosco-Emiliano – Regija Emilija Romanja.

p.5: Naravni rezervat Salse di Nirano - Mauro Generali.

p.6: Turno smučanje – Naravni park Sölkktäler.

p.7: Obiskovalci parka - Unescov biosferni rezervat Salzburger Lungau.

p.8: Promocijska razglednica za avdio vodnik – Biosferni rezervat Jugovzhodni Rügen.

p.9: Smučarske površine – Javni zavod Naravni park Medvednica.

p.10: Študija prostorskega načrta – Krajinski park Strunjan - Enotadoo.

p.11: Pogled iz gore Alpe di Succiso - Francesco Ferretti

p.12: Škočjanske jame - Borut Lozej.

p.13: Naravni park Papuk - WWF Adria.

p.14: Arhiv – Federacije EUROPARC & CEETO projekt Program Interreg Srednja Evropa.

p.15: Naravni park Žumberak - WWF Adria

Avtor brošure Federacija EUROPARC & partnerji projekta CEETO Interreg SE – 2020

Nimfea

Biosphärenreservat
Südost-Rügen

WWW.CEETO-NETWORK.EU